

СИЛАБУС

навчальної дисципліни (обов'язкова)

ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Обсяг освітнього компоненту: кількість годин -120; кредитів – 4;
вид контролю - екзамен

Освітня програма «Маркетинг»
першого рівня вищої освіти
Спеціальність – 075 «Маркетинг»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

СОРИНА ОКСАНА ОЛЕКСАНДРІВНА
*доцент кафедри менеджменту,
кандидат економічних наук*

Контактна інформація:

- (066) 227-36-57;
- *oksana.sorina@gmail.com*;
- *навчальний корпус та номер аудиторії: головний корпус НУЗП, ауд. 272а.*

Час і місце проведення консультацій:

згідно розкладу консультацій; головний корпус НУЗП, ауд. 272а.

ОПИС КУРСУ

Динамічні зміни зовнішнього середовища, такі як посилення конкуренції, політичні процеси, нові соціальні та економічні тенденції призводять до зміни організаційно-правових умов ведення бізнесу: підвищення вимог щодо якості продукції та сервісу, збільшення уваги до соціальної відповідальності, зростання інтересу до питань забезпечення сталого розвитку компаній, тощо. Актуальність вивчення дисципліни «Основи менеджменту» зумовлена тим, що саме завдяки ефективному менеджменту відбувається інтеграція всіх процесів та ресурсів організації з метою забезпечення її конкурентоспроможності в мінливих умовах зовнішнього середовища.

Сучасний менеджмент узагальнює позитивний досвід країн з розвинутою економікою та провідних світових компаній і пропонує велику

кількість методів та інструментів для вирішення різноманітних проблем управлінського характеру. Практичне використання інструментарію сучасного менеджменту дозволить майбутнім фахівцям приймати раціональні, науково обґрунтовані управлінські рішення та, тим самим, підвищувати ефективність управління організацією чи її окремим підрозділом.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою викладання дисципліни «Основи менеджменту» є формування у здобувачів вищої освіти сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями в контексті сталого розвитку; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень, тощо.

Основні **завдання** вивчення дисципліни:

- ознайомитись з основними поняттями і категоріями менеджменту;
- розглянути історію розвитку менеджменту та його перетворення на систематизовану наукову дисципліну;
- ознайомитись з функціями та методами менеджменту;
- дослідити склад елементів зовнішнього та внутрішнього середовища організації, здобути навички його комплексного аналізу;
- зрозуміти технологію розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень та опанувати навичками практичного використання методів прийняття рішень;
- ознайомитись з основними принципами соціальної відповідальності та управлінської етики;
- розглянути основи побудови ефективного комунікаційного процесу в організації;
- розглянути основи оперативного, тактичного та стратегічного планування діяльності організації та опанувати навичками розробки стратегії її розвитку;
- ознайомитись з основами організаційного проектування та характеристиками найбільш поширених організаційних структур;
- ознайомитись з основами мотивування персоналу організації;
- розглянути сутність та інструменти контролю в організації;
- розглянути основні характеристики керівництва та лідерства, влади та впливу в організації;
- ознайомитись зі шляхами подолання опору змінам та забезпечення ефективного менеджменту організації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

фахові (спеціальні) компетентності:

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

СК9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційній діяльності.

СК10. Здатність використовувати маркетингові інформаційні системи в ухваленні маркетингових рішень і розробляти рекомендації щодо підвищення їх ефективності.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

СК16. Здатність реалізовувати маркетингову діяльність підприємства в контексті цілей сталого розвитку.

очікувані програмні результати навчання:

РН3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

РН10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні

варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта

PH13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

PH21. Орієнтуватися на досягнення цілей сталого розвитку при здійсненні маркетингової діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізитом дисципліни «Основи менеджменту» є дисципліна «Основи бізнесу»; постреквізитом дисципліни виступає виробнича (загальноекономічна) практика (згідно структурно-логічній схемі).

Навчальний курс «Основи менеджменту» викладається на третьому курсі підготовки бакалаврів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми лабораторних/практичних робіт або семінарів, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту (2 години)	Практичне заняття 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту, 1 година. Практичне заняття 2. Історія розвитку менеджменту, 1 година.
3	Тема 2. Історія розвитку менеджменту (2 години)	-
4	Тема 3. Система функцій та методів менеджменту (2 години)	Практичне заняття 3. Система функцій та методів менеджменту, 1 година. Практичне заняття 4. Внутрішнє середовище організації, 1 година.
5	Тема 4. Внутрішнє середовище організації (2 години)	-
6	Тема 5. Зовнішнє середовище організації (2 години)	Практичне заняття 5. Зовнішнє середовище організації, 1 годин. Практичне заняття 6. Технологія розробки та прийняття управлінського рішення, 1 година.
7	Тема 6. Технологія розробки та прийняття управлінського рішення (4 години)	-
8	Тема 7. Комунікації в системі управління організації (2 години)	Практичне заняття 6. Технологія розробки та прийняття управлінського рішення, 1 година. Практичне заняття 7. Комунікації в системі управління організації, 1 година
Змістовий модуль 2		
8	Тема 8. Соціальна відповідальність та	-

	управлінська етика (2 години)	
9	Тема 9. Планування діяльності об'єкта управління (2 години)	Практичне заняття 8. Планування діяльності об'єкта управління, 2 години
10	Тема 10. Проектування організації (2 години)	-
11	Тема 11. Типи організацій (2 години)	Практичне заняття 9. Проектування організації. Типи організацій, 1 година Практичне заняття 10. Мотивація як функція менеджменту, 1 година.
12	Тема 12. Мотивація як функція менеджменту (2 години)	-
13	Тема 13. Контроль як функція менеджменту (2 години)	Практичне заняття 11. Контроль як функція менеджменту, 1 година Практичне заняття 12. Влада та лідерство, 1 година
15	Тема 14. Влада та лідерство (2 години)	-
Разом – 30 годин		Разом – 14 годин

САМОСТІЙНА РОБОТА

Теми, за якими проводиться самостійна робота, її види та контрольні заходи наведено у таблиці.

№ з.п.	Назва теми	Види СР	Контрольні заходи
1	Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
2	Тема 2. Історія розвитку менеджменту	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
3	Тема 3. Система функцій та методів менеджменту	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
4	Тема 4. Внутрішнє середовище організації	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
5	Тема 5. Зовнішнє середовище організації	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій.	Складання практичних завдань,

		Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	презентація
6	Тема 6. Технологія розробки та прийняття управлінського рішення	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
7	Тема 7. Комунікації в системі управління організації	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
8	Тема 8. Соціальна відповідальність та управлінська етика	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
9	Тема 9. Планування діяльності об'єкта управління	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
10	Тема 10. Проєктування організації	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
11	Тема 11. Типи організацій	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
12	Тема 12. Мотивація як функція менеджменту	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
13	Тема 13. Контроль як функція менеджменту	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація
14	Тема 14. Влада та лідерство	Самостійна робота з інформаційними ресурсами. Опрацювання теоретичних питань. Виконання практичних завдань. Підготовка презентацій. Неформальна освіта. Написання тез, статей, наукових робіт.	Складання практичних завдань, презентація

Навчально-методичні розробки:

1 Методичні вказівки до проведення практичних та семінарських занять з дисципліни «Основи менеджменту» для здобувачів вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг», освітня програма «Маркетинг» ОС «Бакалавр» / Укл. Соріна О.О. Запоріжжя : НУЗП, 2024. 35 с. URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7523>.

2 Конспект лекцій дисципліни у вигляді презентацій (PPT MS Office) за темами програми навчальної дисципліни знаходиться в системі дистанційного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7523>.

Літературні джерела

1 Баєва, О.В., Новальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. II. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. О.В. Баєвої, Н.І. Новальської. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2017. 326 с. Бібліогр.: с. 311-325.

2 Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.

3 Гуторова О.О. Менеджмент організації : навч. посібник. Х.: ХНАУ, 2017. 267 с.

4 Краус К.М., Краус Н.М., Радзіховська Ю.М. Менеджмент і маркетинг: посібник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2022. 241 с.

5 Марченко О.М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с.

6 Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.

7 Менеджмент: Навчальний посібник / Шкільняк М.М. та ін. Тернопіль : Крок, 2017 р. 252 с.

8 Менеджмент: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» денної форми навчання / уклад.: О.В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.

9 Менеджмент у питаннях та відповідях: навчальний посібник / А.А. Вдовічен, О.Г. Вдовічена, В. А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2023. 172 с.

10 Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.

11 Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.

12 Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.

13 Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І.

О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.

14 Herasymenko Y. V., Pidvalna O. G. Management (basic course): textbook. Vinnytsia: "Konsol LLC". 2020, 240 p.

ОЦІНЮВАННЯ

Методами контролю є: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи менеджменту» включає в себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи менеджменту» є:

- виконання завдань під час практичних занять;
- виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, презентацій, участь у конкурсах наукових студентських робіт.

Поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи менеджменту» здійснюється за наступними напрямками:

- участь в експрес-опитуванні (експрес-тестуванні);
- участь у навчальній дискусії;
- доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (реферат);
- усне опитування;
- тестування;
- рішення задач;
- виконання практичних завдань;
- обговорення ситуаційних завдань (аналіз кейсів);
- участь у діловій грі, тощо.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів модульного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання

НУ «Запорізька

політехніка»:

<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7523>.

Частиною поточного контролю, є модульний, тематичний, календарний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи двічі у семестр.

Модульний, тематичний, календарний контроль знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання не проводиться.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання (задачу).

Контрольні питання, що виносяться на екзамен, здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7523>.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи.

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

В разі, якщо здобувач вищої освіти проходить додаткове навчання (неформальна та/або інформальна освіта) на освітніх платформах (наприклад, Prometheus), в інформаційних центрах, вивчає дисципліни в інших закладах освіти в межах академічної мобільності, бере участь у кейс-чемпіонатах (наприклад, Marketing Hackathon від компанії Genesis), науковій роботі кафедри, то результати додаткового навчання та активності можуть бути зарахованими або як певна частина годин дисципліни, що відводиться на самостійну роботу, або врахована під час рубіжного контролю та екзамену.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і

можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проєктних завдань.

При вивченні дисципліни політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N405_vid_11.10.24.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу, необхідно отримати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle: URL: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=7523>.